

„Az őszinteség az egyetlen megoldás”

Mindig az emberekről, az emberekért és az embereknek szól. Lélektől lélekgig akar eljutni és hatni színpadon, katedrán és papíron egyaránt. Sosem kímélte magát, hogy elérje ezt a célt. *Kik vagytok, hé!* című legfrissebb könyvében szinte a lehetetlenre vállalkozik, hiszen a színészi lét legnagyobb misztériumába avat be bennünket. E kötet kapcsán az átadás kötelességéről, a beszélgetések fontosságáról és az emlékezés rejteleyeiről diskuráltunk Huszti Péterrel.

– Egyszer azt mondta, hogy ötvenévesen belefáradt a színészi létbe, a színbázcsinálásba, a mindenesti előadásokba, és az oktatás jelentette az új irányt, holott akkor már jó ideje ténykedett tanárként. Írni sem most kezdett, de mintha mind nagyobb kedvét lelné benne.

– Igen, azt éreztem, hogy szinte mindent elmondtam már, és nagyon jól jött, hogy az életemet az egyetlennek szentelhettem. Aztán úgy alakult, hogy elérkezett újabb tí-

zenöt év, amikor már másképp tudtam beszélni magamról, darabokról, és megint visszajött a kedvem a játszáshoz. De kétségtelen, hogy az írás valamilyen módon fontos része lett az életemnek, noha nem tudnám nyakon csípni a pillanatot, hogyan is kezdődött...

– Talán azokkal a sokszor emlegetett jegyzetekkel, amelyeket a szöveggényvekre írt.

– Igen, ezeket is feleleveníttem. Annyi titka van ennek

a hivatásnak, olyan torokszorító és mulatságos emlékek kötődnek hozzá, amelyek más elől rejtve maradnának. Amikor például kettesben vagyunk egy színésztársammal egy jelenet előtt a takarásban, azt nem látja sem néző, sem rendező, csak mi egymást, ahogy várakozunk. Először azt hittem, ezeket az emlékeket csak magamnak kéne valahogy előhívnom és rögzítenem, mivel naplót nem írtam, és ezt ma is bánom. Aztán épp a tanítás miatt, a fiatalok miatt éreztem úgy, hogy mintha a kötelességem is lenne ezeket átadni: mesélni nem csak a színészet szakmai, hanem emberi oldaláról is, hiszen én is olyan sokat kaptam ezektől a nagyszerű játszótársaktól.

– A kötet témája a fia, Huszti Gergely ötlete volt, aki amúgy az *Ulpianus-bázis* irodalmi vezetője, és akivel később mint a könyv szerkesztőjével is együtt dolgozott. Hogy hatott Önökre ez a közös munkálkodás?

– Két évvel ezelőtt lepett meg azzal, hogy őt nagyon érdekelné és szerinte másokat is, miként maradnak velem ezek a szerepek, milyen módszerrel készülök fel rájuk, és aztán mi történik ezekkel a szerepekkel bennem. Mondtam,

rendben, de egy feltétellel: írás közben őszinte visszajelzést kell kapnom tőle, hogy tudjam, valóban érdekes-e, amit a papírra vetek. Ez meg is történt, és ő végig biztatott, hogy folytassam a munkát. Hatalmas öröm, amikor egy fiatal figyelmét sikerül felkelteni, de egyébként is remek volt vele dolgozni, rengeteget segített nekem. Ennek a munkának köszönhetően az amúgy is nagyon jó apa-fia viszony egy új dimenzióval gazdagodott, beleszövődött egy furcsa baráti szál. Különleges élmény volt ez szerintem mindkettőnknek.

– Minden könyve elemző emlékezés, anekdoták, bangulat-morzsiák és tovatűnő pillanatok különös gyűjteménye. A *„Kik vagytok, hé!”* is az, de ez az emlékszátes valahogy mégis más...

– Igen, ez jóval személyesebb könyv lett. Ezt megelőzően bizonyos határokat nem léptem át. Itt minden egyes momentumban nagyon hangsúlyosan jelen vagyok – ami végül is természetes, hiszen a könyv a köztem és a szerepeim közötti kapcsolatról szól, arról, hogyan épül be egy hangulat, egy pillanat a szerepbe, és aztán az mi-

ként változik meg az évek múlásával. Ez érzékeny téma, és magamban is mélyebbre kellett ásnom, hogy megmutathassam.

– Olyan ez a könyv, mint egy jó színjátszó előadás: kikapcsol, elgondolkodtat, feltölt. Ön nem professzionális író, mégis úgy érezi, hogy nincs erőltetett megfeszülés a szavak mögött, természetesség árad belőlük.

– Azért a gördülékenységekben is sok munka van. Hiszek abban, hogy ha megpendíték valamit, az az olvasóban tovább rezonál – ez talán azért van, mert színész vagyok és rendező. Nagyon sokat foglalkoztam egész életemben a szavak súlyával, a mondatok minőségével. Hatalmas segítséget jelent, hogy hallom ezeket a szövegeket, és így jobban érzem, hol igényel valami többletet, hol kell tömöríteni.

– A „Kik vagytok, hé!” tele van térbeli, időbeli és stílusbeli ugrásokkal. Egyik pillanatan Rióban járunk, a másikkban Moszkvában, egyszer lírai képet fest egy ábrándos városról, máskor meg vidáman sztorizgat egy keresztelőről. Furcsa és vibráló lelki utazás ez.

– Igen, azt próbáltam visszaadni, mi mindenkől áll össze egy szerep. A „figurales” különleges lelkiállapotát és abszurd helyzeteket akartam valamilyen ív mentén bemutatni. Az is érdekes kérdés, egyáltalán mi marad meg az emberben. Van, amit nagyon élesen megőriz az elme, másokat meg egyáltalán nem. Számomra ez rejtély. Az előbb azt mondta, hogy a könyv kikapcsolta. Hm... ez is jó, de én sokkal jobban szeretném bekapcsolni az olvasót – a saját áramkörömben.

– Gondolom, basonlóra törekszik az oktatás során is, de nincs könnyű dolga. Hiszen a klasszikus értékek örözeként egy

útját veszített generációnak kell közvetítenie olyan fennköltnek tűnő értékeket mint a tisztelet, a becsület, a hit, az alázat.

– Nagyon nehéz ez. Ezek az értékek már nem is fennköltnek, hanem korszerűtlenek. Nehéz mondjuk azt mondani az unokámnak, hogy ne hazudjon, amikor reggeltől estig azzal szembeül, hogy „mindenki” hazudik. Szerintem az őszinteség az egyetlen megoldás. Én mindig is eszerint éltem. Kell, hogy lássák azt is, ha valami gondom van, ilyenkor sem szabad mást mutatni. Én sosem játszottam meg a tanárt, a rektort vagy az apát. Egyik helyzetben sem voltam más ember. Itt, az egyetemen sem kértem soha mást a hallgatóktól, bármit elmondhatnak, csak ne hazudjanak. Szóval a szakmai tudást át lehet adni, az éleltszemléletet is bizonyos szintig. Azt viszont nem nagyon lehet megtanítani, hogyan lehet boldogulni az életben.

– Gondolom, az is feltűnik, mennyire megkopott a nyelv, milyen satnyává vált a hétköz-

napok szokása – különösen a fiataloknál. Sok felsőfokú iskolában például komoly gondokat okoz, hogy a diákok nem tudnak helyesen fogalmazni, az alapvető kritériumoknak megfelelően dolgozatokat megírni.

– Messzebb megyek, mert nagyon lehangoló tapasztalataim vannak. Sokszor, amikor bejön ide egy érettségizett, tanulni akaró fiatal, már az gondot jelent, hogyan köszönjön és mutatkozzon be hallhatóan és érthetően. Pedig az életük múlhat ezen, hiszen állásinterjúkon, meghallgatásokon már ezzel eldőlhet minden. Foglalkozni kell ezzel, mert a viselkedéskultúra is ugyanúgy foszlik, mint a nyelv. Sőt, a nyelv nem is kopik, hanem rohad. Hosszasan taglalhatnám például a szörnyűséges „vazeg”-féle jelenséget. De az is ijesztő, hogy ma már maga a beszélgetés sem divat. Az én életemet meghatározta az éjszakába nyúló, nagy beszélgetések is. Régen a hallgatók a lenti klubban órákon át váltották meg a világot, szidták a tanárokat, az öregeket, az el-

avult színházakat, hogy majd ők felrobbantanak és megújítanak mindent. Ma már általában üres ez a helyiség.

– Mindezek ellenére nem tűnik megfáradtnak, kiegéttnek. Most, 65 évesen sem céltalan, aki csak azért tesz ezt-azt, hogy teljen az idő. Még mindig dolga van. Ez nagy szerencse és adottság is egyben.

– Igen, most is rendezek, játszom és tanítok. Maga a „színész-viselkedés”, vagy mindaz a körítés, ami ezzel járt, mindig is zavart. Színházon kívül jobb szerettem civil lenni. És persze sokat segített a család is abban, hogy negyven színházban töltött év és számtalan főszerep után sem ment az agyamra, hogy „ó, mekkora színész vagyok”. Bizonyos dolgok változatlanul érdekelnek, csak némileg más képp, mint azelőtt, bár talán ez természetes. Valószínűleg írni is fogok még. Persze nem most rögtön, hiszen most kiírtam magamból sok mindent. De úgy érzem, lesz még mondanivalóm.

Szél Felícia

HUSZTI PÉTER

Kik vagytok, hé!

Huszt Péter
125 × 210 mm, 300 oldal,
keménytábla, védőborítóval
Rendelési kód: T132
Bolti ár: 2999 Ft
KLUBÁR: 2790 Ft

Kik vagytok, akiknek szavait mondom, koronáját hordom vagy bilincsét vonszolom, akikhez lelkeket töröm, akiknek bűneit magamra veszem, akik miatt istenítenek és pokolra kívánnak? A Kik vagytok, hé! gyűjteményes írásaiban többek között erre

keresi a választ Huszti Péter. Többet, mást is kapunk. Egy emlékszőttest utazásairól, mulatságos és torokszorító pillanatfelvételeket készülő előadásokról, a mindig készülő színész szemével... És emellé mindazt, amit hitről, barátságról, elhivatottságról, Shakespeare-ről, Ibsenről és Madáchról, volt diákbarátokról és felejthetetlen játszótársakról, mentorokról és tanítványokról, és a színház megfejthetetlen titkáról, a kulisszák és a rivalda közti átomvilágról gondol.